

LJUDSKI TEDNIK

Neodvisno glasilo slovenskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina: za celo leto . . . Din 50.— mesečno . . . . . Din 5.—
za pol leta . . . „ 25.— za inozemstvo „ 80.—

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Breg 12.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Oglasi se računajo po tarifu. — Poštno-čkovni račun št. 13.236.

Volilna borba.

Volilna borba se nahaja v svojem prvem razvoju. Prva faza volilnega postopanja, t. j. ugotovitev kandidatov, sestava in izročitev volilnih list, je takorekoč birokratični del volilnega gibanja, ker je treba tukaj veliko pisarij, pa vlaganja list pri sodiščih itd. Sedaj se bo šlo še za to, kdo bo dobil prvo, drugo ali zadnjo skrinjico po tem lepem kompliciranem volilnem postopanju, ki ga uživamo v Jugoslaviji.

Potem se bo šele prava volilna borba pričela med ljudmi samimi. V obče se mora reči, da o kaki posebni živahni in razgreti volilni borbi še ni nikjer nič opaziti. Da so bili nemiri na univerzah, ki so brez vsakega dvoma bili tudi političnega značaja, ni pravzaprav sploh nič novega. Če se pojavi na univerzah med mladino večasi živahno gibanje, je to nekaj čisto naravnega, kar je bilo in bo povsod, kjer so univerze. Kjer so univerze, so tudi mladi ljudje in mladi ljudje se hitro vnamajo.

Če bi ne vedeli, v čem obstoje glavne linije te volilne borbe, ki jo pa šele pričakujemo, bi jih zelo ma-

lo spoznali po dosedanjem volilnem gibanju. Vemo, da gre pravzaprav za narodno in državno edinstvo. Na eni strani je fronta narodnega in državnega edinstva, na drugi strani pa različne fronte, med katerimi so odkriti nasprotniki tega edinstva, a tudi samo nasprotniki sedanjne vlade kakor n. pr. zemljoradniki itd.

Toliko je gotovo, da opozicijski blok ni dosegel enotnega nastopa za volitve, ker mu je to že v naprej popolnoma pokvaril Radić, pa tudi v ožjem bloku ni opaziti nobene enotne linije. Radić poje svojo pesem, dr. Korošec svojo, Turek pa svojo. Toliko je opaziti, da se Davidovičevi skupini v Srbiji ne godi posebno dobro. Tam je opaziti najslabša točka opozicije in najmočnejša nacionalnega bloka. Tudi v Bosni je opaziti prilično močne pozicije nacionalnega bloka.

V ostalem pa se sploh danes še ne more izreči sodba, ker se situacija še ni izčistila in izkristalizirala. Mislimo, da pride volilno gibanje v živahnejši tok šele po novem letu, kakor vse kaže.

Eksperimentiranje.

S sedanjim položajem naših političnih, gospodarskih in socialnih razmer ni pravzaprav nihče zadovoljen. Kamorkoli se človek ozre, povsod čuje same tožbe in pritožbe upravičene in tudi neupravičene. Nezadovoljnost vlada v najširših plasteh ljudstva.

Kmet, ki si je po vojni vsled padca vrednosti denarja toliko opomogel, da je deloma poplačal svoje predvojne dolgove, načenja zopet svojo glavnico, ker mu je obnova gospodarstva kaj hitro pojedla prihranke in danes je zopet tam kakor pred leti. Dolgovi na kmečkih posestvih

zopet naraščajo, obenem pa naraščajo tudi davki.

Delavstvo s svojimi mezdami komaj životari. Plače našega delavstva niso v odgovarjajočem razmerju z najmanjšo mero njegovih življenskih potrebščin, ne odgovarjajo tržnim cenam teh potrebščin. Da imajo slaba prehrana ter pomanjkljive stanovanjske razmere slabe vplive na delovno sposobnost delavca, je več kot gotovo. Statistika bolezenskih slučajev v bolniških blagajnah govori dovolj jasno o tem. Na višino mezd pritiska seveda naraščajoče število brezposelnih v

vseh panogah gospodarskega življenja in že sam pojav brezposelnosti nam dokazuje, da povprečne delavske plače ne morejo biti na odgovarjajoči višini.

Če pogledamo na druge stanove, v uradniške vrste, med umstvene delavce, vidimo, da pri njih življenske razmere niso dosti boljše kakor pri ročnih delavcih. Bila je res nekaj časa doba, ko so živorarili v svojih poklicih s pomočjo postranskega zaslužka v prostem času, toda zastoje v industriji, govini in obrti je tako reduciralo moč takega zaslužka, da danes o jem ni govora, ker se je tudi med izšolanimi ljudmi pojavilo toliko brezposelnih, da se pulijo za vsako službico za vsak denar samo, da se za silo prerijejo skozi življenje.

Jasno je, da so široke plasti ročnih in umstvenih delavcev znatno omejile svoje potrebe, radi česar so bila zopet prizadeta trgovina, obrt in industrija, pri katerih se je zmanjšal krog konzumentov na minimum. Ena kot druga teh treh panog se mora boriti z velikimi težočami, od katerih najglavnejša je pomanjkanje kreditov. Značilen je glas gospodarskih krogov o potrebi tujega kapitala pri nas, to se pravi, o večji gospodarski odvisnosti od inozemstva.

Kje so vzroki teh nezdravih pojavov? V neresnosti našega političnega življenja. Pri nas se od leta 1918. samo eksperimentira. Vsa naša notranja politika je od početka Jugoslavije stremila samo za utrditev tal obstoječim strankam. Pri nas se je vodila politika radi strank, ne pa radi koristi ljudstva. Širokopoteznih gospodarskih načrtov, na podlagi katerih bi se dvignila blaginja ljudstva, so naše politične stranke le malo zasnovali. Reči moramo, da se večina z njimi sploh bavila ni, dasi je vendar končni in glavni cilj vsake politike preskrbeti vsem državljanom čim udobnejše in lepše življenje. Ni človeka, ki bi ne doprinesel žrtve, ako ve, da se z njimi doseže nekaj dobrega in koristnega. Pri nas

pa mora ljudstva doprinašati žrtve, ne da bi vedelo zakaj, ker voditelji političnih strank samo eksperimentirajo, pa nič ne napravijo. Prevladala jih je strankarska strast, da vidijo samo lastne koristi ter svoje stranke, ne pa potreb ljudskih množic. Da, njihovo eksperimentiranje niti ne obstoji v tem, da bi iskali ž njim novih potov in načinov, kako pomagati narodu in državi, nasprotno to eksperimentiranje je eksperimentiranje s frazami, je samo iskanje novih načinov zapeljevanja ljudskih množic, da bi jim še nadalje brezpogojno sledilo v lastno pogubo in njihovo korist.

Kakšen humbug so uganjale skoro vse stranke z jugoslovanstvom, agrarno reformo, nacionalizacijo, socializacijo, centralizmom, avtonomijo, decentralizmom itd.! Pa se ni v tem pogledu še nič obrnilo na bolje!

Kdor ni bil spočetka najhujši centralistični Jugoslovan, je bil izdajalec domovine. Kdor je danes še Jugoslovan, ga isti ljudje proglašajo zopet za izdajalca domovine. Kdor ni spočetka verjel, da bo vsak bajtar postal po agrarni reformi dobro situiran kmet, je bil lopov, in kdor danes zahteva, da naj se razdelijo vsa veleposestva, v kolikor ne služijo občin koristim in bi njihova razdelitev ne škodovala splošni produkciji, je ropar. Koliko krika je bilo radi raznih nacionalizacij, danes se nihče ne zmeni, ko prehajajo polagoma ta podjetja zopet v inozemske roke. Ko je zavel komunistični duh z ruskih step, so hoteli vse socializirati, danes puste stradati delavstvo in umirati lakote brezposelne. Ko so s početka vse scentralizirali v Belgradu, kar je bilo sploh mogoče, in tako zbudili splošno nevoljo, so udarili na avtonomistične bobne, češ, izrabimo to nevoljo. In ko se je šlo za decentralizacijo uprave ter je bilo dovolj prilik, da se izvede, se niso zmenili zanje ter so odklanjali dosledno v danih razmerah možno samoupravo potom okrožnih skupščin.

Guy de Maupassant:

Stric Julij.

Star belobradat prosjak nas je naprosil za dar, moj spremljevalec Jožef Davranche pa mu je podaril novce za pet frankov. Jaz sem se temu začudil, on pa mi je dejal:

Ta nesrečnik me spominja na dogodbo, ki ti jo hočem povedati in ki mi bo ostala vedno v spominu. Moja družina, doma iz Havra, ni bila premožna. Imeli smo komaj za najpotrebnejše. Oče je delal v svoji pisarni do poznega večera, toda njegovih dohodki so bili v nasprotnem razmerju z njegovim delom. Razen mene sta bili še dve dekletki. Moja mati je občutila težo omejenih razmer zelo težko in dostikrat je čul oče od nje bridke besede ali pa več ali manj prikrite očitke. Ob takih prilikah je napravil obžalovanja vredni oče kretnjo, ki me je

zadel v srce; ne da bi odgovoril besedo, si je pogladil z odprto dlanjo preko čela, kakor da bi si hotel obrisati pot, ki ga sploh ni bilo. Čutil sem, kako ga je pretresla neka nezavestna bolelost. Varčevali smo pri vseh stvarih; sprejemali nismo nobenih povabil, da bi jih ne bilo treba vračati. Kupovali smo samo blago po znižanih cenah ter ostanke. Sestre so si izdelovale obleke same ter so se dolgo razgovarjale o ceni našivkov, ki so veljali meter kakih dvanajst novčičev. Za obed smo imeli navadno le goveje meso, z vsemi mogočimi omakami pripravljeno. To naj bi bila zdrava in tečna jed, vendar pa bi jaz imel rajši kaj drugega.

Slabo se mi je godilo, če sem kdaj izgubil kak gumb ali pa sem prišel z luknjo v hlačah domov. Toda vsako nedelo smo šli v gala na izprehod po pristaniški obali. Oče, oblečen v črno suknjo, s cilindrom in rokavicami, je ponudil

roko materi, ki je bila našopirjena kakor trijadernica. Sestri, ki sta bili prvi gotovi, sta čakali na odhod, toda v zadnjem trenutku so vedno še odkrili kak madež na suknji družinskega glavarja, ki so ga morali hitro še odstraniti s pomočjo bencina.

Oče je čakal s cilindrom na glavi brez suknje, da so izvršili operacijo, ki jo je mati, ko je slekla rokavice, kolikor mogoče pospešila. Nato se je pričel slavnostni sprehod. Sestri sta šli roko v roki naprej. Obe sta bili godni že za možitve in so ju zato vodili po mestu na ogled. Jaz sem šel ob levi strani matere, oče pa je šel na njeni desni strani. Živo mi je še pred očmi gzdavost, ki so jo poskušali pokazati moji ubogi starši na nedeljskih izprehodih, njihovi otrpneli obrazi, njihova svečanostna hoja. Premikali so se pokonci kakor palica in s trdimi nogami počasi naprej, kakor da bi bilo od njihovega ob-

našanja odvisno bogvekaj čudežnega.

In vsako nedeljo, ko so prihajale velike trgovske ladje iz neznanih in daljnih dežel, je oče vsakokrat rekel iste besede:

»Kako presenečenje bi bilo, če bi bil tam notri Julij!«

Moj stric Julij, brat mojega očeta, je bil edino upanje družine, kakor je bil poprej njen strah. Od mojih otroških let dalje sem čul govoriti o njem in bilo mi je, kakor da bi ga moral spoznati na prvi pogled, tako pogosto se je bavila moja domišljija z njim. Vse njegovo življenje do dneva njegovega odhoda v Ameriko mi je bilo natančno znano, četudi se je o tej dobi njegovega življenja govorilo samo šepetaje.

Zdi se mi, da se je slabo obnašal, kar je veljalo precej denarja, kar je največji prestop, ki je mogoč pri ubožnih ljudeh. Pri bogatih pravijo o mladem človeku,

Pa smo bili monarhisti in nosimo kot republikanci redove sv. Save. In tako gre stvar naprej...

Vsakih šest mesecev kaj novega, vsakih šest mesecev nov eksperiment. Kadarkoli se videli, da postajajo ljudje nezadovoljni, vedno so iznašli novo geslo, nove limance, nove obljube, vedno so napravili nov eksperiment z ljudsko neumnostjo. Niso pa bili toliko pošteni in uvidevni, da bi se vprašali, zakaj in odkod izvira ljudska nevolja.

Niso se vprašali, kaj pravzaprav ljudje hočejo. Ako bi to storili, ako bi pogledali globokeje v notranjost življenskih razmer našega ljudstva, bi videli, da ljudje nočejo ničesar drugega kakor kruha, če že ne belega, pa vsaj velik kos. Če bi bili pošteni, bi pustili brezuspešno eksperimentiranje s frazami, pa bi se lotili reševanja gospodarskih problemov, bi napravili s sodelovanjem prizadetih širokopotezne načrte, ki bi dosledno izvajani omogočili obstoj in razvoj naši splošni produkciji in s tem obenem gmotno življenje vsem delavnim slojem.

Kdo izmed dosedanjih naših ljudskih zastopnikov se je kdaj brigal za naše narodnogospodarske razmere? Kdaj smo čuli, da bi dvignili za reševanje gospodarskih in socialnih problemov tehtno besedo v listih, na shodih in v narodni skupščini? Ali jo čujemo morebiti sedaj ob volilnem boju, dasi so ta vprašanja glavne življenjske važnosti vseh nas?

Čujemo samo prepire, kdo je večji Jugoslovan, Slovenec, monarhist, republikanec, izdajalec, ne ču-

jemo pa, kako nameravajo poskrbeti, da ne bodo bežali ljudje iz domovine s trebuchom za kruhom, pošiljajoč ji na meji v slovo pozdrav: »Prokleta Jugoslavija!«

Ali ni med vsemi, ki nosijo za to svoje delo odgovornost pred Bogom in ljudmi nikogar, ki bi rekel: »Ljudstvo se mi smili!«

Skrajni čas bi bil, da se vsi, ki imajo količkaj zmisla za blagor in potrebe našega ljudstva zganejo in da s svojim vplivom skušajo onemogočevati demagoštvo, eksperimentiranje s frazami, igranje z ljudskimi dobrinami. Proč z vsemi, ki poznajo ljudstvo samo takrat, kadar ga sami potrebujejo, ne poznajo ga pa takrat, kadar jih ljudstvo potrebuje!

Potrebujemo doslednega resnega pozitivnega dela na vseh poljih, predvsem na gospodarskem in socialnem polju. Šestletno eksperimentiranje z ljudsko potrpežljivostjo nas je veljalo težke žrtve. Eksperimente je ljudstvo drago plačevalo. In se zdi, da je to plačevanje doseglo skrajne meje.

Dosedanja pot onih, ki se zvejo za »voditelje in zastopnike našega ljudstva«, vodi v propast ne samo naše ljudstvo, ampak tudi njih same. Ako bi se zgodilo samo zadnje, bi z mrimim srcem zaklicali: »Počivajte v miru!« Ker pa je v nevarnosti tudi blagor našega ljudstva, ako ga bodo še nadalje vodili z goljufivimi vabami za seboj, kličemo sedaj vsem, ki imajo še kaj srca za naše ljudstvo:

»Spametujte se!«

ter zapirati, da je bil ravno dr. Korošec tisti državnik, ki je dal s provociranjem železničarske stavke neposredni povod zakonu o zaščiti države, po katerem je ostrejša mezdna gibanje železničarjev skoro onemogočeno.

Jasno je, da je prometni minister Sušnik s svojo nedelavnostjo postavil lastno strankarsko organizacijo Prometno zvezo v čudno luč pred železničarji, ki niso v njej organizirani, ker je na ta način pokazal, da jo omalovažuje, da nimajo v SLS lastni pristaši toliko vpliva na svoje politične voditelje, da bi jih vsaj ne blamirali pred javnostjo s svojim omalovaževanjem.

Ni čudno, da je tako postopanje zbudilo mnogo razburjenja med krščansko-socialnimi železničarji, ki že itak nimajo ravno lahkega stališča napram komunističnim, socialnodemokratskim in narodnosocialističnim železničarskim organizacijam, odkar je bil dr. Korošec prometni minister. Sklicujoč se na demokratičnost, ki da vlada po zadržanih voditeljev SLS v tej stranki, kakor tudi na to, da so ljudski zastopniki vsaj po razpustu narodne skupščine in zlasti pred novimi volitvami dolžni podati svojim volilcem obračun svojega dela bodisi kot narodni poslanci, bodisi kot člani parlamentarne vlade, je povabila Prometna zveza bivšega ministra Sušnika na svoj shod, da bi povedal, kaj je naredil za železničarje. Zanimivo je vabilo, ki ga je izdal osrednji odbor Prometne zveze za ta shod.

Med drugim pravi to vabilo: »Na shod imajo dostop samo železničarji, železniški upokojeanci, železniški invalidi in železniški delavci. Z ozirom na nečuvne krivice, ki so se zgodile železničarjem za časa bivše vlade g. Davidoviča, se vljudno poziva bivši prometni minister g. prof. Anton Sušnik, da se shoda gotovo udeleži ter na njem poroča o svojem delovanju in da dá pojasnila o vzrokih, zakaj se je zgodilo pod njegovim ministromvanjem toliko krivic nižjim železniškim uslužbencem, posebno pa še železniškim delavcem, vpokojencem in invalidom. — Vse železničarje prosimo, da se shoda polnoštevilno udeleže ter da se na shodu vedejo dostojno in mirno, da se g. minister ne bo mogel izgovarjati, da ni imel prilike, vse zadeve pojasniti tako, kakor je to potrebno, da se nikomur ne dela krivica.«

Prometna zveza je torej, kakor je razvidno iz tega vabila, nudila bivšemu prometnemu ministru Sušniku celo priliko, da bi se opral očitkov, ki so se pojavili proti njemu. Minister Sušnik pa je to priliko odklonil. Zakaj? »Slovenec« je pred shodom prinesel izjavo izvršilnega odbora SLS, ki pravi približno, da je bil minister Sušnik povabljen na shod na tako nekvalificiran način, da se povabilu nikakor ne more odzvati, sicer pa da bo poročal o svojem delu že na dru-

gih krajih in ob drugih prilikah, kadar se bo njemu zdelo prav.

Taka odklonitev vabila je nekaj tako nenavadnega in nečuvnega, da ne najdemo zanjo zlepa primere v zgodovini političnih strank. Kako pa naj vabijo železničarji prometnega ministra, ki so ga volili tudi sami za poslanca, na shod? Ali s cilindri na glavi? Zakaj pa jih jim ni dobavil kot minister? Mi samo vemo, da je dovolil muslimanskim železničarjem nositi fese, krščanskim železničarjem pa cilindrov ni poslal!

Odklonitev bi bila umljiva, ako bi mu poslali vabilo komunistični, socialnodemokratski ali narodnosocialistični železničarji, ker bi jih lahko zavrnili, češ, da niso njegovi volilci, niti volilci SLS, dasi ne nosi kot narodni poslanec, še manj pa kot član vlade odgovornost samo napram svojim volilcem, svoji stranki, ampak napram vsem, ki imajo državljanske pravice v naši državi.

Odklonitev povabila lastnih pristašev, organizacije, ki tvori bistven del SLS, če tudi je samo strokovna organizacija, pa je nekaj tako nezasižanega, da se mora človek vprašati, ali je res kaj demokratizma v Slovenski ljudski stranki in ali se minister Sušnik zato ni odzval, ker se čuti krivega in ker je vedel, da bi se samo blamiral, ako bi skušal prati svoje grehe. Kaj drugega ni mogoče misliti!

Shod, sklican, od krščansko-socialne Prometne zveze, je potekel tako, da je bila izrečena nezaupnica bivšemu prometnemu ministru Sušniku in seveda sploh vsem dosedanjim vladam, ki železničarskih vprašanj niso tako rešile, kakor bi bilo treba.

Mi se v strokovna železničarska vprašanja ne spuščamo. Za nas je važno to, kak duh vlada v vrstah voditeljev SLS. Slučaj s ministrom Sušnikom in Prometno zvezo nam jasno kaže: 1. nesposobnost in nedelavnost voditeljev SLS; 2. da je ustroj SLS demokratičen samo na papirju, v resnici pa ni; 3. da so voditelji SLS volilci samo takozvani »Stimmvieh« in da volilci niti potom svojih organizacij ne pridejo do veljave glede vodstva politike SLS; 4. kratkovidnost voditeljev SLS, ki s opisanim postopanjem pred volitvami morajo odbiti volilce; 5. popoln polom obljubarske politike SLS; 6. zaslepljenost tistih volilcev, ki še letajo za takimi voditelji radi »strankarske discipline«, namesto da bi jih ravno radi nje postavili na hladno.

Kdor hoče, lahko našteva še dalje točko za točko, gradiva bo našel dovolj. Nam zadostuje navedeno. Upajmo, da bo tudi drugim pametnim, poštenim in dobromislim ljudem zadostovalo.

Poslanec, ki ima čisto vest, bo stopil pred vsak forum te ali one stranke, naj bo povabljen na »kvalificiran« ali »nekvalificiran« način, zato ker je odgovoren za svoje

A. T.:

Sodbi se izogibajo.

Preteklo soboto se je vršil v Ljubljani shod železničarjev, ki ga je sklical osrednji odbor Prometne zveze. Ta prometna zveza je organizacija krščansko-socialnih železničarjev ter je članica Jugoslovanske strokovne zveze, ki stoji pod okriljem SLS.

Kakor so kmetje pričakovali od slovenskih štirih ministrov Jugoslovanskega kluba v Davidovičevi vladi, da jim bodo izpolnili vsaj deloma svoje obljube, ki so jih dajali ob vsaki možni priliki, ravno tako so tudi delavci stavili mnoge nade v slovenske ministre v Davidovičevi vladi. Te nade so bile zlasti velike med onim delavstvom, ki pripada na svojem krščansko-socialnem naziranju v krog SLS. Zlasti velike pa so bile te nade med krščansko-socialnimi železničarji, organiziranimi v Prometni zvezi, ker so pričakovali od prometnega ministra Sušnika, člana Jugoslovanskega kluba, da bo upošteval zahteve Prometne zveze glede ureditve gmotnih vprašanj železničarjev, s čemer bi se ne rešile samo davne želje železničarjev, temveč bi mnogo pridobila na ugledu med železničarji in pred vso javnostjo tudi Prometna zveza sama.

Vse te nade so se izkazale kot prazne. Prometni minister Sušnik ni izpolnil niti ene ne glede na to, da bi to že zahteval sam strankarski interes kakor tudi ugled SLS. Minister Sušnik je imel druge večje skrbi, kakor pa zanimati se za gmotna in socialna vprašanja železničarjev, med katerimi ima tudi SLS nekaj pristašev.

Ta brezbriznost prometnega ministra Sušnika je šla tako daleč, da je spravil v hudo zadrego krščansko-socialno Prometno zvezo, ki si je obetala od njegovega ministrovanja najlepših uspehov za pravice železničarjev, uspehov, ki bi bili tem večji, ako bi se dosegli, ker pod prejšnjimi vladami tudi nobena druga železničarska organizacija ni ničesar znatnega dosegla za dobrobit železničarskega stanu. Ako bi prometni minister Sušnik vsaj deloma zadostil željam železničarjev, bi odbil tudi precejšnjo ost očitkom, da je bil ravno dr. Korošec kot svoječasi prometni minister tisti, ki je ob železničarski stavki pred leti pritisnil železničarje kruto ob tla, ko so zahtevali zboljšanja plač, da je bil ravno dr. Korošec tisti, ki je pustil železničarje militarizirati

groša, je postal nenadoma častivreden človek, ki ima srce na pravem mestu, pravi Davranche, brez hibe kakor vsi Davranchi.

Poleg tega smo zvedeli od nekega kapitana, da je lastnik sijajno prospevajoče trgovine in da dela izborne kupčije. V drugem pismu, ki je prišlo dve leti pozneje, je bilo zapisano: »Dragi moj Filip! Pišem Ti, da si ne boš delal radi mene nobenih skrbi; zdrav sem. Jutri odidem na daljše potovanje v južno Ameriko. Mogoče bo trajalo leto dni, predno boš dobil od mene kako vest. Ne vznemirjaj se torej, ako ne bom pisal. Ko bom dosegel svojo srečo, se vrnem nazaj v Haver. Upam, da do tega časa ne bo dolgo trajalo in potem bomo ostali srečni skupaj...«

To pismo je postalo evangelij naše družine. Brali so ga ob vsaki priliki inkazali vsem znancem. Za tem ni bilo od strica Julija šest let nobene vesti, vendar pa je upanje

mojega očeta naraščalo vedno bolj, čim dalje je moral čakati, in tudi moja mati je rekla pogosto: »Kadar bo dobri Julij doma, se bodo naše razmere izpremenile. Julij je vendar končno nekdo, ki je nekaj dosegel!« In vsako nedeljo je ponovil moj oče, kadar je videl na obzorju velikanske parnike bruhati stebre dima proti nebu, z nezmotljivo točnostjo ure besede:

»Kako presenečenje bi bilo, ako bi se vrnil sedajle Julij!«

In zdelo se nam je že skoro, da vidimo njegovo mahanje z žepnim robcem in da slišimo njegov glas: »Oho! Filip!«

Tisoči načrti so bili narejeni v brezdomnem pričakovanju njegove vrnitve. Celo mala vila v bližini obrežja je bila med dobrotami, ki naj bi jih nasul med nas stričev zaklad. Ne dvomim tudi, da se je moj oče na ta račun že pričel pogajati.

Starejša moja sestra je bila takrat v osemindvajsetem, mlajša v šestindvajsetem letu. Kazalo je, da se nobena ne bo poročila, kar je v družini povzročalo nemalo skrbi.

Končno se je pojavil za mlajšo sestro snubec, ne bogat, toda pošten uradnik. Ne morem se znebiti mnenja, da je pismo ameriškega strica, ki so mu ga pokazali nekega večera, premagalo pomisleke mladega moža in ga nagnilo k odločilnemu sklepu. Njegova snubitev je bila najprisernejše sprejeta in sklenili so, da napravimo po poroki skupno družinsko potovanje v Jersey, ki je bil ideal tistih potnikov, ki so imeli le malo evenka v žepu. Jersey ne leži daleč, pelje se s pošto ladjo preko morja in že je človek na tujih tleh, ker spada otok pod angleško oblast. Tako je mogoče Francozu po dveurni morski vožnji videti sosedni narod v lastnem domu in proučevati, kakor misli, barske običaje otoka pod angleško

ki išče samo zabave, da uganja neumnosti ter ga imenujejo smehljaje samo veselega človeka, pri ubožnih pravijo o sinu, za katerega morajo načeti svoje malo premoženje, da je slab človek, lopov in norec.

In ta sodba je kljub enakosti dejanj pravična, zakaj, samo posledice odločujejo o pomenu dejanja.

Končno je moj stric dedščino, na katero je računal moj oče, znatno skrčil, potem ko je svoj delež zapravil do zadnjega vinarja. Po tedanjem običaju so ga poslali na trgovsko ladjo, ki je odjadrala iz Havra v New York, v Ameriko.

Onstran vode je odprl moj stric trgovino, ne vem kakšne vrste, in kmalu je došlo pismo od njega, da se mu ne godi slabo in da upa, popraviti mojemu očetu krivico, ki mu jo je storil. To pismo je povzročilo v rodbini malo revolucijo. Julij, o katerem se je do tedaj govorilo, da ni vreden niti počenega

delo ljudstvu, ki ga je izvolilo, da zastopa njegove težnje in koristi. Le tisti, ki nima čiste vesti, se bo izogibal sodbi ljudstva.

Dr. Krek je hodil na socialnodemokratske shode v nemško kazino pridobivati ljudi za svoje ideje, ti-

sti, ki se nazivajo njegovi učenci in ki so se polastili vodstva SLS, nočejo iti niti na shode krščanskih socialcev, ker se boje sodbe ljudstva radi svojih grehov.

Res, daleč smo prišli!

Politični pregled.

315 poslancev.

Državni odbor je sklenil, da se na podlagi statističnih podatkov določijo za bregalniški volilni okraj trije mesto dveh poslancev. Na podlagi sklepa državnega odbora bo štela nova narodna skupščina 315 poslancev.

Stanovanjski zakon.

V pravosodnem ministrstvu je bil 9. t. m. sestanek zastopnikov raznih ministrstev in korporacij, ki so interesirane na začasni ureditvi stanovanjskega zakona. Konferenci so prisostvovali pristojni ministri, ministrski načelniki in pomočnik pravosodnega ministra, dalje predsedniki okrožnih sodišč, zastopniki ministra za socialno politiko, zastopniki notranjega ministra in končno zastopniki najemnikov in hišnih posestnikov. Komisija je razpravljala zelo podrobno o stanovanjskem zakonu. Te dni izide uredba, s katero se podaljša stanovanjski zakon. Komisija bo nadaljevala s svojimi razpravami in prične po podaljšanju stanovanjskega zakona z meritornimi razpravami glede načrta novega stanovanjskega zakona.

Novi krediti.

Ministrski svet je odobril za izplačilo draginjskih doklad vpokojencem kredit v znesku 5 milijonov

dinarjev izven proračuna. Sklenjeno je tudi, da se prihodnji narodni skupščini predloži zakonski načrt za izplačilo draginjskih doklad duhovnikom. Ministrstvu za šume in rudnike je dovoljen 1 milijon dinarjev za popravilo vodnih naprav pri Apatinu. Večji krediti so dovoljeni za leteče čete v južni Srbiji.

Zunanji minister dr. Ninčič v Rimu.

Zunanji minister dr. Ninčič je odpotoval v Rim, da se sestane z italijanskim min. predsednikom Mussolinijem radi rešitve raznih spornih vprašanj med nami in Italijo. Dr. Ninčič se je na potu v Rim ustavil tudi v Benetkah, kjer zboruje italijansko-jugoslovanska komisija. Ob tej priliki je imel razgovore z načelnikom jugoslovanske delegacije dr. Rybašem in načelnikom italijanske senatorjem Quartierjem. Upati je, da se v kratkem doseže sporazum. V Rimu razpravlja dr. Ninčič z Mussolinijem, kakor poročajo, o nastopnih vprašanjih: 1. o izplačilu obojestranskih dolgov na Reki; 2. o razmejitev v Sloveniji; 3. o vprašanju konzorcija za eksploatacijo bazena Thon de Revel na Reki; 4. o izplačilu odškodnine, povzročene Jugoslovanom od strani fašistov v Trstu; 5. o vprašanju znižanja jadranskega tarifa; 6. o konvenciji o medsebojni arbitraži.

Politične vesti.

Avstrijska uradna poročila. „Slov. Narod“ objavlja pod naslovom „Pod avstrijskim jarmom“ uradno poročilo, ki ga je l. 1915. ljubljanski policijski komisar dr. Skubl vrhovnemu poveljstvu avstrijske armade o političnih razmerah v Sloveniji, predvsem na Kranjskem. V tem poročilu tudi stoji: „Kar se dr. Šusteršiča tiče, je bil vedno dovolj pameten, da je vedel, da se mora strankin voditelj, ki hoče doseči velik vpliv, izogibati navadnih hujskarij. Za ta posel so bile v njegovi stranki v zadostnem številu na razpolago druge vodilne osebe. Vsekakor pa je tudi dr. Šusteršič opetovano pri svojih političnih nastopih v jugoslovanskem vprašanju zastopal nazore, ki so bili v močnem nasprotju z avstrijskim stališčem...“ Nekateri se radi objave tega odstavka razburjajo, dejstva, da je to poročilo pisal avstrijski policijski komisar med vojno leta 1915. seveda ne morejo izbrisati. Sapienti sat!

Razkol v SKS. Glavni odbor SKS za mariborsko oblast je imel

dne 6. t. m. v Mariboru sejo, na kateri je razpravljalo o političnem položaju in o stališču Samostojne kmetijske stranke pri bodočih volitvah. Razpravo je vodil predsednik dr. Bogumil Vošnjak. Bivši poslanec Josip Drogenig je prečital izjavo, podpisano od mnogih somišljenikov SKS v mariborski oblasti, v kateri se izrekajo proti diktaturi vodstva SKS v Ljubljani in proti kandidaturi Iv. Puclja v mariborski oblasti. Ta izjava naglašala med drugim, da je SKS v prvi vrsti stanovska kmetijska stranka, vendar pa predvsem narodna in državna stranka, ki noče pod nikakim pogojem sodelovati s politiko radičevcev in separatistov. SKS je založila vse svoje sile pri ustvarjanju državne ustave in s tem utrdila jugoslovansko skupnost, s čemer je pomagala položiti temelj mariborske samouprave. Iz teh razlogov, pravi dalje ta izjava, in glede na narodno jugoslovansko in samoupravno smer štajerske obmejne, še vedno v narodnostnih bojih stoječe pokrajine, pri predstojajočih volitvah sodeluje štajerska SKS le s stranka-

mi, ki imajo iste poglede na obstoj in ureditev naše kraljevine. Vsi, ki so to izjavo podpisali, so se konstituirali kot neodvisno vodstvo SKS za mariborsko oblast. Novi odbor SKS za mariborsko oblast tvorijo: Ivan Janžekovič, posetnik v Lajterspergu, predsednik; dr. Bogomil Vošnjak v Mariboru in Jakob Zemljič v Zgornji Radgoni podpredsednika; Fran Korošec v Zgornji Radgoni, Drago Lingelj v Rušah, ing. Ferdo Lupša, ing. Franjo Pahernik v Vuhredu, Ivo Gregorc v Vratjem vrhu, Andrej Roškar v Cvenu, in Josip Drogenig v Št. Jurju.

Kandidati SLS. Z ozirom na današnji shod zaupnikov SLS v Celju, kjer bo izrečeno, kakor kažejo vsi znaki, dr. Korošču neomejeno omajano zaupanje vseh volilcev SLS, poroča belgrajska »Politika«, da bo na tem shodu postavljen za nosilec kandidatne liste SLS v obeh slovenskih volilnih okrožjih dr. Korošec. Kandidati SLS ostanejo v glavnem isti. Po poročilu »Politike« se izločijo samo trije: Gostinčar Joža, Kranjc Ivan in Stamenovnik Janez. Na mesto odstopivših treh poslancev nastopijo glavni urednik »Slovenca« Fran Smodej, urednik Fran Terseglav in odvetniški kandidat dr. Jakob Hodža.

Hrvatska pučka stranka proti Davidovičevim demokratom. Davidovičeva dem. stranka je ponudila hrvatski pučki stranki kooperacijo za volitve, ki pa jo je vodstvo HPS odbilo, češ, da sta taka Davidovičeva demokrata kakor sta dr. Tomljenovič in dr. Angeljovič popolnoma neprimerna za skupne kandidature. Za hrvatsko ljudsko stranko, ki pri zadnjih volitvah ni dobila niti enega mandata, je zelo značilno, da odklanja koperacijo z drugimi strankami, ker dokazuje to njeno doslednost, kar se o SLS n. pr. ne more reči.

Delavski blok. V Ljubljani so se pred dnevi vršila pogajanja za sestavo širšega delavskega bloka med zastopniki socialistične stranke, neodvisne delavske in narodno soc. stranke ter Bernotove skupine. Pogajanja so se radi načelnih razlik med stališčem neodvisne delavske in narodno soc. stranke in pa zato, ker je Bernotova skupina izjavila, da se do svojega kongresa dne 25. dec. t. l. sploh ne more obvezno pogajati, brezuspešno končala.

Demisija prosvetnega ministra. Vesti o nameravanem odstopu prosvetnega ministra radi zadnjih dogodkov na naših univerzah se demantirajo.

Koliko poslancev bomo volili?

Državni odbor, v katerem so predsednik narodne skupščine Ljubana Jovanovič (rad.) ter podpredsednik dr. Maček (HRSS) in dr. Honjnc (SLS), nadaje predsednik državnega sveta in predsedniki najvišjih sodišč v Belgradu, Zagrebu, Sarajevu, Novem Sadu, za Črnogoro ter za Slovenijo in Dalmacijo, je določil, koliko narodnih poslancev voli vsak volilni okraj in sicer nastopno:

Mesto Belgrad 2, mesto Zagreb 2, mesto Ljubljana 1, županija bjelovarska 8, županija varaždinska s Medjimurjem 10, županija virovitiška 7, županija zagrebška 13, županija ličko-krbavska 5, županija požeška 7, županija sremska 10, županija modruško-riječka s Krkom in Kastvom 6, oblast mariborska 15, oblast ljubljanska 10, oblast šibeniška 6, Črna gora 7, oblast bečkereška 7, oblast pančevska 8, oblast su-

botiška 6, oblast novosadska 6, oblast somborska 7, oblast banjaluska 10, oblast bihačka 6, oblast mostarska 7, oblast sarajevska 7, oblast travniška 11, okrožje belgrajsko 4, okrožje bitoljsko 6, okrožje bregalniško 3, okrožje valjevsko 4, okrožje vranjsko 7, okrožje zvečanskorasko 4, okrožje kosovsko 5, okrožje kragujevsko 5, okrožje krajinško 3, okrožje kruševaško 4, okrožje kumanovsko 3, okrožje metohijsko 3, okrožje moravsko 5, okrožje niško 5, okrožje ohridsko 2, okrožje pirotsko 3, okrožje podrinsko 6, okrožje požeravaško 6, okrožje prizrensko 3, okrožje prijepoljsko 3, okrožje rudniško 2, okrožje skopljsko 4, okrožje smederevsko 3, okrožje teovsko 3, okrožje tikveško 3, okrožje timoško 4, okrožje topliško 3, okrožje uzičko 4, okrožje čačansko 3.

V celi državi bo torej izvoljenih 315 poslancev.

zastavo. Na to potovanje v Jersey so se od tega trenutka dalje osredotočile vse naše misli in sanje.

Končno je prišla ura odhoda. Vidim še, kakor da bi se to zgodilo včeraj, kako je silkala para ladjine ne cevi proti obrežnemu nasipu, kako da je moj oče nadziral v tisoč skrbeh vkrcanje naših treh kockov, kako je prišla mati v največjem nemiru za roko moje neporočene sestre, ki je izgledala pol ločitvi od mlajše sestre tako osamelina in zapuščena kakor pišče, ki se je izgubilo od ostalih, kako je novoporočeni par zaostajal vedno za nami, tako da sem moral večkrat obračati glavo za njima.

Oglasila se je piščalka. Na krovu smo in ladja plove ven na morskogladino, ki leži tako gladka in ravna pred nami kakor plošča mize iz zelenega marmorja. S čustvom ponosne sreče, ki ga občuti vsak, kdor malo potuje, smo gledali, kako izginja obala.

Moj oče se je zravnal poln samozavesti pod svojo suknjo, iz katere so še istega jutra odstranili vse madeže z največjo skrbjo, tako da je izpuhtevala oni duh po bencinu, ki sem ga tako dobro poznal z naših izprehodov in ki mi je zbudil sedaj nedeljsko razpoloženje.

Nenadoma je opazil dve elegantni dami, katerima sta podajala dva gospoda ostrige. Star razcapan mornar je odpiral školjke s svojim nožem in jih dajal gospodoma, ki sta jih potem ponujala damama. Ti dve sta jih jedli na zelo fin način. Prijemali sta školjke s finim ževnim robeem, hagnili usta naprej, da bi si ne omadeževali oblek, izsrkali vsebino s kratko hitro kretnjo ter vrgli lupine v morje.

Bržkone je ta gosposki način zavživanja ostrig vplival zapeljivo na mojega očeta. Pristopil je k materi in sestrama ter vprašal: »Ali vam smem ponuditi par ostrig?«

Moji sestri sta takoj pritrdili, mati pa je odvrnila v mislih na izdatek z odklanjajočim glasom: »Bojim se, da bi se ne pokvarila želodec. Le daj jih otrokom, a ne preveč, da ne bodo oboleli.« Potem se je obrnila k meni in je rekla: »Za Jožefa to ni; dečki se ne smejo razvajati.« Tako sem ostal pri materi, četudi v sreču nevoljen nad tako nepravičnostjo. Sledil sem očetu samo z očmi, ko je peljal sestri in zeta zelo dostojanstveno k staremu razcapanemu mornarju.

Obe dami sta se odstranili in oče je pokazal sestrama, kako mornarajo jesti ostrige, da se ničesar od vsebine ne zavrže. Hotel jim je pokazati z vzgledom ter je prijel za ostrigo, ki jih je ponujal mornar. Ko pa je poizkusil posnemati dami, je stresel vso tekočino na svojo suknjo in čul sem, kako je zamrmrala moja mati: »Bolje bi bilo, držati se popolnoma mirno.« Toda naenkrat se mi je zazdelo, kakor

da je postal moj oče razburjen. Stopil je par korakov nazaj ter čudno pogledal na svoje, ki so obkrožali starega mornarja, potem pa je prišel hitro k nama. Zdel se mi je zelo bled in nek čuden izraz je imel v obrazu. Napol tiho je dejal materi: »Čudno je, kako zelo je mož z ostrigami podoben Juliju.« Nevoljna je vprašala mati: »Kateremu Juliju?« Oče je odgovoril: »No...! mojemu bratu... ako bi ne vedel, da živi v Ameriki v dobrih razmerah, bi mislil, da je on.« Z jeznim glasom je odvrnila mati: »Ti si bedak! Kako moreš govoriti kaj tako neumnega, ako veš, da ni on.« Toda oče je ostal trdovraten: »Poglej vendar Klara; ljubše bi mi bilo, da se prepričaš sama o tem z lastnimi očmi.«

(Dalje prih.)

Poravnajte naročnino!

Domače vesti.

— Vse p. n. naročnike, ki še niso poravnali naročnine za „Ljudski Tednik“, naprošamo, naj to čimprej store in se v to svrhu poslužijo poštinih položnic. Kdor potrebuje poštne položnice, naj to sporoči upravi „Ljudskega Tednika“.

— Gradba električne centrale na Savi pri Krškem. Zagrebški občini je te dni došla koncesija ljubljanskega velikega župana za zgradbo električne centrale na Savi pri Krškem. Koncesijska listina podrobno navaja vse pravice in dolžnosti zagrebske občine, ki jih mora prevzeti v splošnem interesu, in odkazuje zahtevke privatnih udeležencev glede odškodnine za zemljišče, kolikor niso zadovoljni z odškodnino v priznani višini, na pravdno pot.

— Železniška nesreča v Rimskih toplicah. Dne 8. t. m. ob 14.15 se je pripetila v postaji Rimske toplice velika železniška nesreča, ki je zahtevala veliko škodo, ni pa zahtevala človeških žrtev. Tovorni vlak št. 782, ki se je umaknil v tej postaji osebnemu vlaku št. 724, je po pasiranju slednjega vozil s 3. ti-

ra v smeri proti Laškemu. Vsled tega bi moral obstati iz smeri Laškega prihajajoči tovorni vlak št. 773II pri uvoznem signalu. Ker pa je vlak 773II prepeljal uvozni signal v legi stoj, je prišlo v km 360.395 do oplaznjenja vlakov 773II in 782. Razbitih in razmetanih je bilo 7 vozov, med temi 5 praznih, 2 pa naložena s premogom. Razentega je bilo neznatno poškodovanih še 9 vozov. Oba tira sta bila zastavljena in radi tega se je vzdiral osebni promet s prestopanjem potnikov. Nezgoda je pripisati nepravilnemu zaviranju tovarnega vlaka št. 773II. Radi tega je bilo strojevodji nemogoče vlak ustaviti pred uvoznim signalom. Materijalna škoda se ceni na ¼ milijona dinarjev.

— Železniško ravnateljstvo v Novem Sadu. Ravnateljstvo železnic v Subotici se preseli v Novi Sad, kjer se zgradi v kratkem velika tovarna postaja. Zgradba bo stala 12 in pol milijona dinarjev.

— Božične počitnice na šolah v Sloveniji trajajo letos od 24. decembra 1924 do vštetelega 6. januarja 1925.

Gospodarstvo.

g Prašičja rdečica se pojavlja precej pogosto, zato ji hočemo nekoliko opisati. Rdečica pri prašičih nastane zelo hitro. Še večeraj je prešič rad žrl in veselo letal okoli, danes pa leži kakor mrtev. Ne pusti se tipati in če se ga dotakneš, postane kakor divji, dokler se ne s silo pomiri. Životna vročina znaša takoj v začetku bolezn 40 do 42°. Za jed se ne meni, le pije mnogo. Rilec mu je suh in zdaj gorak, zdaj mrzel. Vročina pritiska na možgane, žival postane črna, trudna in zadnji del života se opoteka. Najrajši se prešič zarije v slamo, ali spravi v temen kot, težko sope in mu ni mar za nič. Na rdečici obolijo najrajši trimesečni in pa do 1½ leta stari prašiči ter poginejo v treh dneh, včasih že v nekaj urah. Ako zagledamo na uhljih, vratu, trebuhu in notranjih delih sprednjih nog in stegen bolnega prašiča svetlordeče lise različne velikosti, lahko sklepamo, da je obolela žival na rdečici. Pege postajajo vedno bolj temnordeče, vijoličaste in se sčasoma druga z drugo spajajo. Ako pritismo s prstom na obolela mesta, izgine pod njim za trenotek rdeča lisa, ki se takoj zopet pokaže. To je najbolj zanesljivo znamenje rdečice, ki pa se pozna šele drugi dan bolezn. Na rdečici oboleli prašiči se dajo precej zanesljivo zdraviti s posebnim cepivom, ki se vbrizga s cepilno iglo v ohlapno kožo pod ušesom. To pa je delo živinozdravnika in je vsako popisovanje zdravljenja nepotrebno. V tem slučaju je treba poklicati živinozdravnika in se ravnati po njegovem nasvetu.

g Netopir je žival, katero ljudje po krivici preganjajo. Netopir leta

zvečer sem ter tja po dvorišču in vrtu. Če ga opazujemo in poslušamo, lahko čujemo neko lahkotno grizenje ali hrustanje. Netopir prhuta za ponočnimi mrčesi, jih po zraku lovi in gobček ne premano odpira in zapira. Neverjetno je, koliko škodljivih mrčesov polovi netopir, — ki so nevarni zlasti našim vrtom — ko leta zvečer in po noči po zraku. Zato bi se morali vrtnarji veseliti netopirjev, ne pa jih preganjati.

g Agrarna reforma. V ministrstvu za agrarno reformo so za letos zaključili z razdeljevanjem zemlje. Dobrovoljci in naseljeniki, ki so vložili prošnje za dodelitev nove zemlje, naj ne prihajajo v Belgrad dokler ne zvedo, da so se z zakonsko odredbo dovolili agrarni reformi novi zemljiščni kompleksi.

g Izvoz koruze. Poročajo, da bo letos ostalo za izvoz v celi državi 80.000 vagonov koruze.

g Živinski potni listi. Živinski potni listi so po odločbi generalne direkcije posrednih davkov z dne 27. oktobra 1924, števil. 29.456 zavezani taksi po tarifni postavki 110. taksne tarife tudi takrat, kadar se izdajajo za živino, katero je lastnik sam zredil, ali kadar se izdajajo vsled tega, ker je veljavnost že preje izdanega potnega lista potekla.

g Trgovinska pogodba med našo državo in Grčijo. Minister trgovine in industrije g. dr. Šurmin je razpravljal v soboto z zunanjim ministrom dr. Ninčićem zaradi sestave komisije, ki naj vodi pregovore za sklenitev trgovinske pogodbe z Grčijo. Kakor se zdi se imajo začeti pogajanja z grško delegacijo v najkrajšem času.

dostuje za pranje, in pusti nekaj časa na toplem štedilniku, da se poleže, narkar preceđiš in uporabiš za pranje.

Madeže od črnila odpraviš iz perila, ako omadeževani del močiš nekoliko ur v mlačnem mleku. Mleko izvleče madeže popolnoma.

Madeže od sadja ali vina na perilu odpraviš, ako jih namočiš v limonovim sokom, katerega segreješ pred uporabo.

Polirano pohištvo osvežiš in osnažiš, ako ga umiješ s petrolejem, katerega priliješ nekoliko olja, in potem z volneno krpo dobro obrišeš.

Kokoši pridno neso, če jim primeš med pičo dišečih zelenjav, žavblja, rožmarina, mete, majarona in timjana. Sesekljano in pomešano med otrobe, najrade jedo.

Naročajte, čitajte in širite „Ljudski tednik!“

RAZNOTEROSTI.

r Kačaki. Skoro ni tedna, da bi listi ne prinašali poročila o kačakih, ki napadajo obmejne kraje v Jugoslaviji. Kdo so kačaki? Tako so namreč imenovali Turki roparske in razbojniške albanske tolpe, ki so strahovale vso evropsko Turčijo od Jadranskega do Egejskega morja in ki jih ni mogla zatrete ne pokoriti nobena turška sila. Vsako pomlad so se dvignile albanske tolpe, napadale in plenile krščanske, turške in albanske vasi ter se potem vračale z bogatim plenom v svoja gorska, nepristopna skrivališča. Tudi po zlomu Turške po balkanski vojni so poskušali kačaki nadaljevati svoje vpade na srbsko ozemlje in vprizorili so tako imenovano albansko pobuno, ki jo je morala srbska vojska udušiti leta 1913. z največjo silo. Slično se je dogodilo tudi spomladi leta 1915., ko so hoteli Albanci izkoristiti priliko srbsko-avstrijske vojne, da se maščujejo za leto 1913. Kačaki niso nikaka redna albanska vojska, niti deli poedinih plemen; to so samo največji zlikovci iz raznih plemen, ki se prav dobro poznajo med seboj, ki se znajo hitro zbrati in organizirati. Izbero si svojega voditelja, potem pa čakajo samo ugodne prilike, da se spuste na roparski pohod. Za te svoje pohode si izbero vedno najugodnejše čase, navadno v jeseni, ko so domači pridelki že pod streho, ali pa spomladi, ko so kmetovalci pri delu in so vasi prazne, kar jim olajšuje napad in roparsko delo. Na svojih pohodih ne pazijo, kam in kje izvrše napad; grede le tja, kjer se nadejajo najboljšega plena. Tako se je že prigodilo, da so take kačaške tolpe napadle rojstno vas svojega povelj-

nika, oplenili vse vaške hiše in pustili edino poveljnikovo nedotaknjeno.

r Sto stotov srebra na dražbi. V neki dvorani v Londonu je na dražbi te dni ogromna množina namiznega orožja vojvode Kumberlandskega, ki tehta okrog 100 kvintalov. Zbirka šteje okrog 9600 raznih krožnikov, 45 svečnikov in podstavek za sadje. Ta srebrnina pa ni vsa vojvodova dragocenost, temveč le majhen del iz njegove zakladnice, ki ga hoče prodati, ker mu je v napotje. Vojvoda ima toliko namiznega orožja, da lahko povabi na pojedino 100 gostov, ki jih lahko postreže pri vsaki na novo prineseni jedi z novo posodo in novim jedilnim orodjem. Na dražbi je tudi srajca, ki jo je nosil angleški kralj, Karel I., ko je šel na morišče in so mu odsekali glavo. Nekateri so mnenja, da se bo kraljeva srajca prodala na dražbi tako drago, kakor vsa ona namizna srebrnina skupaj.

r Nepričakovane zastave. Nedavno je potoval skozi Alzaško francoski trgovinski minister Reynaldy. Predsednik trgovske in obrtne zbornice v Strassburgu se je napram ministru bridko pritožil, češ, Alzaška plačuje trikrat več davka nego ostala Francija. Kakor poroča naknadno strasburški »Elsässer«, so kmetje v občini Wörth (Spodnja Alzaška) izobesili po ulici, skozi katero se je peljal minister v svojem avtomobilu, zastavice iz samih davčnih predpisov.

r Uničenje ameriških vojnih ladij. V smislu določb washingtonske razorožitvene konference so Zedinjene države doslej potopile razne vojne ladje v skupni vrednosti 152.404.000 dolarjev.

Tržne cene.

Živina. Na ljubljanskem sejmu 3. t. m. so bile nastopne cene za kg žive teže: voli I. 12.50—13.25, voli rejeni 12 do 12.50, voli III. II, biki 10—10.50, krave debele 11.50, krave klobasariče 7—9, teleta I. 16—17, teleta II. 15.50—15.75, prašiči debeli 17.25—17.75, zaklani prašiči 19—20 Din po kakovosti, teleta zaklana 19—20, plemenski prasci od 160 do 250 Din za komad. — Na zagrebškem sejmu 3. t. m. so bile tele cene za kg žive teže: voli I. 13.50—14, II. 11.75—13, III. 9—10.50; bosanski I. 10.50—12.50 (izjemno do 14), II. 9—10, III. 8—9; krave I. 11.50—12, II. 10.50—11, III. 7—8; bosanske krave II. 8—9.50, III. 6—7.50; telice I. 12—12.50, II. 11—12; mlada živina I. 10—11.50, II. 8—10; teleta 18—20. Svi-

nje: nepitane 17—18.50, pitane 21.50—23, sremske pitane 20—23, prasci pod 1 letom 15—18, preko 1 leta 16—18.50 Din. Konji po komadu: tovorni težki 7 do 10.000, lahki 2800—6500, kmečki 3500 do 4200, vozni lahki 5—6000, sred. 4200 do 5500, težki 5500—7500 Din. Konji za klanje 2—2.50 Din za kg.

Prešiči. Na mariborskem svinjskem sejmu dne 5. t. m. so bile nastopne cene: prasci 5—7 tednov stari 150—200 Din, 3—4 mesece 300—400 Din, 5—7 mesecev 600—700 Din, 8—10 mesecev 800—900 Din, 1 leto 1150—1450 Din. Kg žive teže 15—16.25 Din, mrtve teže 20 do 22.50 Din.

Krma. Zagrebške cene preteklega tedna: seno I. 100—125, II. 80—100, stisnjeno 120—125, detelja in lucerna 125 do 150 Din.

Izšla je BLASNIKOVA

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1925 ki ima 365 dni.

„Velika Pratika“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoštovan že od naših pradedov.

Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din; kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednjih tiskarna in litografični zavod jublja na, Breg števil. 12.

Izdaja konzorcij »Ljudskega tednika«. — Odgovorni urednik Fr. Jereb. — Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani.

KAR NE VEŠ, VPRAŠAJ

Univerzalni Informativni Biro

„ARGUS“

Knez Mihailova ul. 35. — Tel. 6-25

BEOGRAD

(Pasaž Akademije Nauka.)

Ceneno češko perje!

1 kg sivega opuljenega perja 70 Din, na pol belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 120 in 150 Din, mehko jak puh 200 in 225 Din, boljše vrsta 275 Din. —

Posiljalne carine prosto, proti povzetju od 300 Din naprej poštnine prosto. Vzorec zastoj. Blago se tudi zamenja in nevrče vzame nazaj. — Naročila samo na Benedikt Sachsel, Lobež št. 73 kot Pizna, Češkoslovaška. — Poštne pošiljke grede iz Češkoslovaške v Jugoslavijo okrog 14 dni.

15 letno jamstvo

najpopolnejši Stoewer šivalni stroj s pogrezljivim transporterjem (grabljice). Z enostavnim premikom je stroj pripravljen za štepanje, vezenje ali šivanje.

Ludovik Baraga, Ljubljana Šelenburgova ul. 6, I. nadstr.